

Izšla, izvršeni ponedeljek, ... Adresna lista: ulica sv. Frančiška ... Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ... Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Ali smo na potu do pomirjenja?

Italijanska zbornica je torej z ogromno večino — 225 glasov proti 20 — odobrila svetomargeritske dogovore med Italijo in Jugoslavijo. Proti so glasovali samo maksimalistični socialisti in dalmatinski fašisti Duda...

nošavej in do gospodarskih stikov med Italijo in Jugoslavijo. Danes Mussolini ni samo glavar fašistov, ampak tudi vodilni in odgovorni državnik, ki mora čuvati ugled in življenjske koristi države. Fašistovski prvak Giunta je prevzel težko nalogo opravičevanja prejšnje protirapalske politike in sedanje glasovanje za svetomargeritske dogovore. Vso krivdo na tem, da mora sedaj zbornica požreti to grenko kroglico, je metal na prejšnje državnike — Nitti'ja, Storzio, Giolititija, Bonomija — in jih je obsopal z najhujšimi očitani, označujoč njihovo diplomacijo za perfidno na škodo Italije. Tolažil pa je zbornico z muziko bodočnosti, češ da zgodovina pojde vendar svojo pot napram ciljem, ki jih določa »nevarljiva nada«, kar bi bilo v skladu z Mussolinijevo izjavo, da pogodbe niso večne!

šistovska vlada ne mogla trpeti. Z odobritvijo tega dogovora nudi fašistovska vlada Jugoslaviji možnost, da pospeši gospodarske odnose z našo državo. Vlada, ki je v mejah možnosti že veliko storila za Reko in Zader, se bo še nadalje z največjo odločnosti brigala za usodo teh dveh mest. Po izpraznitvi Sušaka, kajti Delta in luka Baroš bosta ostala še nadalje zasedena po naših četah, dokler Reka ne postane pravno polnodeljavna država, se bo Italija še nadalje brigala za usodo Reke, tako da ji lahko v kratkem vrne njen stari sijaj. Kar se tiče Zadra, je njegova usoda velika in težavna, in jaz gotovo razumem tragedijo tega mesta in mučno bolelost vseh Italijanov, razsejanih po Dalmaciji do Kotora. Toda Zader, dalmatinska straža, je v svoji absolutni narodni disciplini pripravljen trpeti, da se izvrši zadnji čin jadranske drame. Vlada se bo takoj brigala za njegove potrebe, ker Zader mora živeti, ker Zader predstavlja na oni strani Jadrana del najbolj živega telesa italijanskega naroda. Zadržani in Dalmatinci naj vedo, da bo vlada čuvala nad njihovo usodo s prisrčno vneto. To niso besede, narekovane, da se preide preko tega hipa žalosti: za besedami bodo prišla dejanja. Kar se tiče javnega mnenja v državi, ono soglasno čuti in ve, da je treba izvršiti ta dogovor, da bo Italija bolj svobodna in vedno bolj vrotem mednarodnem boju, svobodna, da bo mogla braniti svoje interese, svobodna, da bo mogla vedno bolj vplivati na razvoj dogodkov. Mislim, da se s temi smerni notranje in zunanje politike danes strinja najboljši del italijanskega naroda. Pred govorom ministrskega predsednika in po njem so govorili posamezni poslanci. Proti odobritvi sta govorila poslanca Chiesa in Duda, za odobritev z govornimi miselnimi pridržki, ki so jasno izraženi tudi v Mussolinijevem govoru, pa poslanci Giunta, Suvich, Udeležili so se debate s krajsimi govori in medklicami tudi drugi poslanci, med njimi Orlando in Giolititi, kateri se je branil Pred Giuntovimi napadi. Vlada je usvojila resolucijo poslanca Persica, ki se glasi: »Zbornica smatra, da mora Italija dokazati svojo absolutno lojalnost pri izvrševanju pogodb, poziva vlado, da naredi vse mogoče, da bo varnost jadranskih obali in obramba skupin našega naroda v Dalmaciji posledica iskrenosti odnosov z jugoslovensko kraljevino, tudi zato, da bodo že sedaj določene odgovornosti za bodočnost, in prehaja k razpravi o enotnem tleuu.« Prvi del resolucije do besede pogodb je bil sprejet soglasno. Proti drugemu delu resolucije, ki se začneja z besedami »poziva«, so glasovali maksimalistični socialisti, dočim so se unitarni socialisti vzdržali glasovanja. Proti zadnjemu delu resolucije je glasoval poslanec Duda. V tajnem glasovanju je bilo oddanih za odobritev svetomargeritskega dogovora 225 glasov, proti pa 20. »Kar se godi, se godi po mojem ukazu« — »Garjeve ovce ne bodo prišle v moj ovčjak.« RIM, 11. Poleg izjav ministrskega predsednika glede ratifikacije svetomargeritskega dogovora so zelo pomembne njegove izjave glede notranje politike z ozirom na zadnje vladne ukrepe proti komunistom. »Ni treba nikake razprave o notranji politiki — je izjavil Mussolini — kar se godi, se godi po moji volji in po mojih določnih ukazih, za katere prevzemanj popolno in osebno odgovornost. Zastonj je torej nastopati proti funkcionarjem posameznih kvestur. Ukazi prihajajo od mene. Ni važno vedeti, ali obstoja zarota v smislu, ki se je dajal tej besedi. To bodo ugotovila merodajna oblastva. So pa gospodje, ki so mislili, da bodo lahko nekaznovano vodili vojno proti državi in fašizmu. Gotovo so že sedaj razočarani in bodo v bodoče še bolj. Razlika med liberalno in fašistovsko državo obstoja ravno v tem, da se fašistovska država ne samo brani, temveč da tudi napada. In tisti, ki jo nameravajo blatiti in inozemstvu in izpodkopavati v notranjosti, morajo vedeti, da je njihovo delo v zvezi z veliko negotovostjo. Sovražniki fašistovske države se potemtakem ne bodo čudili, če bom postopal z njimi kot s takimi.« Mussolini je tudi izjavil, da je odklonil razne ponudbe s strani Gregorija Nofrija, ki se je vrnil iz Rusije kot protiboljševik in ki je govoril tudi v imenu Turatija. (Turati je po Mussolinijevem govoru to trditev zanikal). »Garjeve ovce ne bodo prišle v moj ovčjak — je nadaljeval Mussolini — še sem zvest svoji taktiki, in iščem nikogar in odklanjam nikogar, temveč zaupam samo lastnim močem. Zato sem tudi hotel v zadnjih dneh, da bi se utrdile vezi s strankami, ki v borbi na narodnem polju lahko ustvarijo z nami dobre odnose za skupno delo. Toda vse to ni bilo storjeno zaradi parlamentarnih načrtov, temveč združitev, enotnosti in pomirjenja dežele.« Gospodarski položaj se zboljšuje RIM, 12. V mesecu januarju so bile v vsej državi ustanovljene 104 anonimne trgovske družbe s skupnim kapitalom 41.701.000 lir, medtem ko je 80 takih družb povišalo svoje kapitalne za 302.264.250 lir. Naložbe so v istem času dosegle svoto 343.965.250 lir, skupni dvigi so iznašali 101.322.250 lir. To zboljšanje trgovskega poslovanja se pripisuje finančni politiki vlade, ki dela za ustalenie ekonomskega ustroja in vzpostavo svobode v trgovini.

bosta zastopala dva delegata, od teh eden bo pomočnik ministra saobračaja Avramović. Delegaciji bodo prideleni štirje strokovnjaki. Predvčeršnjim so se vršile konference jugoslovenskih in italijanskih strokovnjakov na ravnateljstvu državnih železnic. Konferenca v Rimu se po uradni poročilih preloži od 15. na 20. t. m., ker še ni popolnoma preštudirani ves ogromni material gospodarskega pravnega in finančnega značaja. Napovedujejo se stroge kazni povodom bankerota tržaške tvrdke Hacker & Comp. BELGRAD, 11. Generalni inšpektorat ministrstva financ še ni prejel uradnih podatkov o katastrofalnem bankerotu tržaške tvrdke Hacker & Comp. Zbran je pa velikanski privatni material. Generalni inšpektorat namerava vsak najmanjši pregrešek, storjen proti predpisom pravilnika o prometu z devizami in valutami najstrožje kaznovati. Vse one zagrebške in druge bančne tvrdke in trgovine, ki so bile v zvezi s tržaško tvrdko, bodo pozvane na odgovor in strogo kaznovane. Čehoslovaška Atentat na čehoslovaškega generala PRAGA, 11. »Slovensky Vychod« javlja iz Ungvarja, da je bil poslušan bombni atentat na poveljnika zakarpatske čehoslovaške armade generala Castella. V peči njegovega stanovanja je eksplozirala bomba. Bomba je bila spravljena v kurivo. Pri lesnem trgovcu, ki je dobavil les, so napravili hišno preiskavo ter odkrili veliko zalogo orožja, municije in drugega vojnega materiala. Eksplozija bombe je povzročila samo materialno škodo. Kovanje čeških cekinov PRAGA, 12. Poslanska zbornica je odobrila zakon za kovanje čehoslovaških cekinov, ki bodo služili kot trgovski denar. Bolgarska Rekonstrukcija bolgarske vlade SOFIJA, 11. Glavni odbor zemljoradniške stranke je po zaslujanju ekspozicije svojega vodje ministrskega predsednika Stambolijskega sprejel resolucijo, v kateri se zahteva takojšnja ostavka vseh članov vlade in s katero se obenem pooblašča ministrski predsednik, da sestavi listo nove vlade. Stambolijski je sklep takoj izvršil in sestavlil listo nove vlade, katero je kralj Boris že podpisal. Nova vlada je sestavljena tako-le: ministrski predsednik, zunanji minister in namestnik vojnega ministra Stambolijski, pravosodni in namestnik finančnega ministra Ohov, minister za javna dela in namestnik prometnega ministra Pakalov, minister prosvete Omarčevski in minister trgovine Radolov. Iz vlade so izločeni notranji minister Daskalov, ki je imel s Stambolijskim že nešteto konfliktov radi svoje notranje sovjetski vladi prijazne in zato bolgarskim komunistom naklonjene politike ter ministri, ki so z njim soglašali: finančni minister Burlakov, vojni minister Tomov in prometni minister Manolov. Izpraznjeni portfelji se zasedejo pozneje. Bolgarska vlada dementira vesti o razpustu sobranja. Požar v solijskem gledališču SOFIJA, 12. Sročni je tekem svečane predstave v tukajšnjem gledališču začelo goret. Požar se je v hipu razširil na druge dele gledališča. Po prvih vesteh je bilo kakih 15 ljudi ranjenih. Dve osebi sta izgubili življenje. Škoda je velika. Rusija Davčna bremena v novi Rusiji RIGA, 11. Po zadnjih poročilih, ki jih je objavil statistični urad finančnega komisiarata, je prišlo v 1922. letu 396 rubljeve davka na posamezno glavo ruskega prebivalstva. V primeri z l. 1912. predstavlja ta davek 72% davka iz omenjenega leta. Okoli 75% lanskega davka je šlo v državno blagajno, drugih 25% so pa tvorili razni krajevni davki. Uvajanje metrskega sistema RIGA, 11. Metrski sistem, ki ga je v načelu usvojila celokupna zveza ruskih republik, se začne uvajati v Ukrajini z dnem 1. aprila. V začetku se bodo uporabljale metrske mere samo za sladkor, čaj, kavo in tkanine. S 1. junija se raba metrskega sistema znatno razširi. Ze sedaj pa so dobili vsi zavodi, tvornice in druga podjetja navodila, naj uredijo svoje računovodstvo v skladu z novim sistemom in naj vadijo v njega rabi tudi svoje osebe. Poljská Atentat na ortodoksnega metropolita VARŠAVA, 11. Bivši rektor ortodoksnega semenišča v Holmu arhimandrit Smaragd Lapiszenko je izvršil atentat na metropolita ortodoksnе cerkve na Poljskem Georga Jaroszewskega. Metropolit je ubit. Lapiszenko je izvršil zločin iz maščevanja. Ker se atentator ni hotel pokoriti odredbam metropolita, je bil namreč suspendiran. Začasná vlada v Memelu KOVNO, 12. V Memelu se je sestavila začasna vlada z osebami, ki se niso udeležile zadnjih nemirov. Ta vlada je že sklenila z ustaši sporazum, da se bodo vsi

Litevci, ki se še nahajajo na memelskem ozemlju, povrnilo v svojo domovino.

Anglija

Zmaga delavske stranke pri delnih volitvah LONDON, 11. Angleška delavska stranka je izvajala ravnokar v okrajju Whitechapel novo volilno zmago pri delnih volitvah, ki so se vršile radi smrti delavskega poslanca Mathew-a. Izvoljen je bil zopet pristaš delavske stranke v osebi g. Goslinga, ki je dobil 8.398 glasov proti kandidatu liberalne stranke Kiley-u, kateri je dobil 6.198 glasov. Tretji kandidat, g. Holden, je dobil samo 130 glasov. Vsled tega izgubi kavicjo 80 šterlingov, ki jo morajo položiti vsi kandidati kot jamstvo, da so njihove kandidature resne. Kandidat, ki ne dobi vsaj eno osmino oddanih glasov, izgubi položeno kavicjo, kar se je zgodilo g. Holdenu. Številna moč angleške delavske stranke v parlamentu ostane torej neizpremenjena. S svojimi 146 poslanci so za konservativci, ki jih je 343, druga stranka v angleškem parlamentu. Prvi vnuk angleškega kralja LONDON, 11. Angleški kralj Jurij je postal pred par dnevi ded. Njegova hči Mary, ki se je poročila lani 28. februarja z lordom Lascelles, (častnikem angleške armade, kateri je bil v svetovni vojni večkrat ranjen), je rodila dne 7. t. m. sina. Otrok ni še bil krščen. Čaka se, da se obrodnic opomore ter da se reši sporazumno z njo vprašanje krsta in imena. Po pravilniku o imenih in naslovih članov angleške vladarske rodbine, ki ga je izdal kralj Jurij I. 1917., bo nosil s'n princezinje Mary naslov princ, toda ne bo imel pravice do naslova visokost. Ta poslednji naslov je pridržan samo za prvega sina vladajočega kralja ter za prvega sina prestolonaslednika. Pogajanja med Anglijo in Hedzasom LONDON, 12. Te dni je prispel semkaj dr. Nagi, zastopnik vlade v Hedzasu. Listi pravijo, da pomeni njegov prihod, da se bodo začela pogajanja za obnovitev pogodbe med Anglijo in Hedzasom. Nemčija Nemškim ministrom zabranjeno potovanje po ruhrski kotlini BERLIN, 12. Sklep francoskega ministrskega sveta, da ne bodo smeli nemški ministri stopiti na tla ruhrske kotline, smatraju tu za posledico francoskega naziranja, da ozemlje ruhrske kotline ne spada več k Nemčiji. Röntgen umrl MONAKOVO, 11. Včeraj je umrl tukaj sloviti izumitelj röntgenovih žarkov tajni svetnik in vseučiliški profesor dr. Viljem Röntgen. Bil je star 78 let. Wilhelm Konrad Röntgen je bil rojen leta 1845 v Lennepu. Svoje študije je dokončal v Cur'hu, kjer je promoviral za doktorja filozofije. Leta 1870. je postal v Würzburgu asistent slovitega Kundta, leta 1874. pa se je na univerzi v Strassburgu habilitiral. Leta 1896. je zaslovelo njegovo ime kot fizika, ki je odkril takozvane X-žarke. Po njem so dobili ime Röntgenovi žarki. Vzбудili niso le v fizikalnem svetu velikansko pozornost, marveč so se pozneje tudi pri praktični uporabi izkazali kot frapanten pripomoček moderne medicine. Röntgenovi žarki služijo, kakor znano, pri raznih bolezenskih procesih kot edino zanesljivo d'agnostično sredstvo, v drugih primerih pa kot najuspešnejše lečilo. Turčija Položaj v Angri se poslabšal — Turki nočejo podpisati mirovne pogodbe LONDON, 12. Časopisi poročajo, da se je položaj v Angri znatno poostrel. Ekstremisti zahtevajo takojšnje razveljavljenje mudanijskega dogovora. General Harrington se trudi, da bi Turki podpisali mirovno pogodbo, vendar je še zelo negotovo, da-li se nu bo to posrečilo, ker je prišel Izmet paša pri angorski skupščini ob vsak vpliv. Tudi se smatra nenadno odpotovanje zastopnika Rusije v Carigradu Arralova za slabo znamenje. Angorska skupščina očita Izmet paši popustljivost na lausanski konferenci LONDON, 12. Dopisnik »Timesa« v Carigradu potrjuje vest, da je skupščina v Angri izrekla Izmet paši obžalovanje radi njegove prevelike popustljivosti na konferenci v Lausanni. Uradni krogi očitajo tudi Angliji, da vodi Turčiji sovražno politiko. Ogrska Povodnji na Ojtskem — Ogromne škodé BUDIMPEŠTA, 12. Donava še vedno narašča, okrajji na periferiji mesta in okolica so v stalni nevarnosti. Več tisoč prebivalcev se je komaj rešilo z velikimi težavami ter so bili nastanjeni po solah in cerkvah v mestu. Škoda je že do sedaj ogromna. Vsa žetev na bregovih reke je uničena. Nemci na Kitajskem za nemško prebivalstvo v Ruhr SANGAJ, 12. Nemški generalni konzul je izjavil, da so Nemci v Sangaju začeli zbirati prispevke za Ruhr.

Italija Govor Mussolinija za ratifikacijo svetomargeritskega dogovora. - Zbornica po ratifikaciji, odgledana na nedolocen čas. RIM, 11. Zbornica je, kakor se je moglo predvidevati, odobrila svetomargeritski dogovor z ogromno večino: 225 glasovi proti 20. Spričo odobritev tega dogovora, ki je dal povod tolikim navzkrižjem med obema sosednima državama, bi se moralo pričakovati, da se bo sedaj začela nova doba v odnosih med Italijo in Jugoslavijo, doba, v kateri se bodo poizkušale popraviti dosedanje krivice, ki so se naredile iz političnih vzrokov. Toda tudi se, da se ravno sedaj začneja doba še hujših nasprotstev med obema državama. Pogodba, ki je prinesla Italiji uresničenje »najbolj drznih sanj« kakor stoji zapisano v poročilu g. Orlando, ki je — v zameno za par tisoč Italijanov dala Italiji pol milijona Slovanov, se skuša prikazati kot največja žrtev — na katero Italija pristaja le da se tako lahko pripravi, da jo svoj čas popravi. Ta »žrtev« naj bi tudi upravičila Italijo na »maščevanje«, ko bo prišel čas za to. Kakšen pomen ima ta toliko pričakovana ratifikacija svetomargeritskega dogovora, je najbolj razvidno iz tozadnega govora ministrskega predsednika Mussolinija. Boljše bo, da se vsebina tega dogovora smatra za taktično potezo z ozirom na notranjo italijansko politiko, ker bi se drugače nekoč v bodočnosti moral citirati kot primer največje ironije v zgodovini. Mussolini je pozval zbornico, naj ratificira svetomargeritski dogovor s temi-le besedami: »Svetomargeritski dogovor predstavlja zadnji mir naše žalostne in boleste jadranske drame.« Ker je republikanec Chiesa ugovarjal, da ni poskrbljeno za zaščito italijanskega življa v Dalmaciji, kjer se izganja italijanski jezik iz sodišč, je Mussolini nadaljeval: »Odgovoril bi lahko na vsak poseben ugovor. Dokazal bi lahko g. Chiesa, da sem ravno včeraj, 8. februarja, prejel iz Belgrada to-le brzojavko: »Jugoslovenska vlada sporoča, da so dobila solitska oblastva ukaz, da dajo

izprazniti prostore tamošnje italijanske šole in da se dajo na razpolago šoli ter da se izprazni in vrne stanovanje ob tamošnji cerkvi sv. Spiridiona.« Lahko bi popravil še druge neotočnosti, toda to ni moja naloga. Ni se vredno spuščati v podrobnosti. Še vedno sem mnenja, da je treba priteniti te dogovore, da se lahko preiskujajo. Ne morem braniti s preveč besedami dogovor, katerega nisem obravnaval, ko je bil sklenjen in katerega smatram tudi danes v mnogo njegovih delih za nesmiselnega in nasprotujočega italijanskim interesom. Toda položaj je danes tak-le: ali končno izvršiti dogovor, ali pa ga odgovodati. Ker se ta dogovor v sedanjih razmerah ne more odgovodati in ker bi odpoved pomenila ponovno otvoritev celokupnega vprašanja, ne ostaja nič drugega, odobritev, lojalna in vestna z naše strani, kakor bo morala biti lojalna in vestna tudi s strani Belgrada. Nedoločno čakanje je spričo dogodkov, ki lahko pridejo, najslabši sistem. V tem hipu je treba imeti pogum in narediti konec položaju, ki je postal nevdzdržen in ki je prinašal vso škodo, ne da bi nam prinesel koristi, katere bi omogočali točno določeni odnosi. Sicer ni razumljivo, zakaj bi morala biti ravno rapalska pogodba med vsemi stotinami pogodb, katere so bile sklenjene, odkar teče zgodovina sveta, edina pogodba, ki bi bila nepopravljiva, grobna, večna. Nikoli ni nobena pogodba kljubovala novim razmeram, ki so dozorele tekom časa. Glavno je — po mojem mnenju — da pridemo v položaj, da nas eventualna revizija najde v stanu, da lahko z dostojnostjo in z močjo zahtevamo svojo neoporečeno pravico. Z odobritvijo svetomargeritskega dogovora podaja fašistovska vlada svečan dokaz svojega poštenja, svoje odločnosti in absolutne lojalnosti. Treba je, da se Jugoslavija zavre notranje vrednosti tega čina in da vodi nasproti Italijanom, ki ostanejo v Dalmaciji politiko svobode in razumnosti. Politike, ki bi šla za nasilnega uničevanja italijanske Dalmacije, bi fa-

šistovska vlada ne mogla trpeti. Z odobritvijo tega dogovora nudi fašistovska vlada Jugoslaviji možnost, da pospeši gospodarske odnose z našo državo. Vlada, ki je v mejah možnosti že veliko storila za Reko in Zader, se bo še nadalje z največjo odločnosti brigala za usodo teh dveh mest. Po izpraznitvi Sušaka, kajti Delta in luka Baroš bosta ostala še nadalje zasedena po naših četah, dokler Reka ne postane pravno polnodeljavna država, se bo Italija še nadalje brigala za usodo Reke, tako da ji lahko v kratkem vrne njen stari sijaj. Kar se tiče Zadra, je njegova usoda velika in težavna, in jaz gotovo razumem tragedijo tega mesta in mučno bolelost vseh Italijanov, razsejanih po Dalmaciji do Kotora. Toda Zader, dalmatinska straža, je v svoji absolutni narodni disciplini pripravljen trpeti, da se izvrši zadnji čin jadranske drame. Vlada se bo takoj brigala za njegove potrebe, ker Zader mora živeti, ker Zader predstavlja na oni strani Jadrana del najbolj živega telesa italijanskega naroda. Zadržani in Dalmatinci naj vedo, da bo vlada čuvala nad njihovo usodo s prisrčno vneto. To niso besede, narekovane, da se preide preko tega hipa žalosti: za besedami bodo prišla dejanja. Kar se tiče javnega mnenja v državi, ono soglasno čuti in ve, da je treba izvršiti ta dogovor, da bo Italija bolj svobodna in vedno bolj vrotem mednarodnem boju, svobodna, da bo mogla braniti svoje interese, svobodna, da bo mogla vedno bolj vplivati na razvoj dogodkov. Mislim, da se s temi smerni notranje in zunanje politike danes strinja najboljši del italijanskega naroda. Pred govorom ministrskega predsednika in po njem so govorili posamezni poslanci. Proti odobritvi sta govorila poslanca Chiesa in Duda, za odobritev z govornimi miselnimi pridržki, ki so jasno izraženi tudi v Mussolinijevem govoru, pa poslanci Giunta, Suvich, Udeležili so se debate s krajsimi govori in medklicami tudi drugi poslanci, med njimi Orlando in Giolititi, kateri se je branil Pred Giuntovimi napadi. Vlada je usvojila resolucijo poslanca Persica, ki se glasi: »Zbornica smatra, da mora Italija dokazati svojo absolutno lojalnost pri izvrševanju pogodb, poziva vlado, da naredi vse mogoče, da bo varnost jadranskih obali in obramba skupin našega naroda v Dalmaciji posledica iskrenosti odnosov z jugoslovensko kraljevino, tudi zato, da bodo že sedaj določene odgovornosti za bodočnost, in prehaja k razpravi o enotnem tleuu.« Prvi del resolucije do besede pogodb je bil sprejet soglasno. Proti drugemu delu resolucije, ki se začneja z besedami »poziva«, so glasovali maksimalistični socialisti, dočim so se unitarni socialisti vzdržali glasovanja. Proti zadnjemu delu resolucije je glasoval poslanec Duda. V tajnem glasovanju je bilo oddanih za odobritev svetomargeritskega dogovora 225 glasov, proti pa 20. »Kar se godi, se godi po mojem ukazu« — »Garjeve ovce ne bodo prišle v moj ovčjak.« RIM, 11. Poleg izjav ministrskega predsednika glede ratifikacije svetomargeritskega dogovora so zelo pomembne njegove izjave glede notranje politike z ozirom na zadnje vladne ukrepe proti komunistom. »Ni treba nikake razprave o notranji politiki — je izjavil Mussolini — kar se godi, se godi po moji volji in po mojih določnih ukazih, za katere prevzemanj popolno in osebno odgovornost. Zastonj je torej nastopati proti funkcionarjem posameznih kvestur. Ukazi prihajajo od mene. Ni važno vedeti, ali obstoja zarota v smislu, ki se je dajal tej besedi. To bodo ugotovila merodajna oblastva. So pa gospodje, ki so mislili, da bodo lahko nekaznovano vodili vojno proti državi in fašizmu. Gotovo so že sedaj razočarani in bodo v bodoče še bolj. Razlika med liberalno in fašistovsko državo obstoja ravno v tem, da se fašistovska država ne samo brani, temveč da tudi napada. In tisti, ki jo nameravajo blatiti in inozemstvu in izpodkopavati v notranjosti, morajo vedeti, da je njihovo delo v zvezi z veliko negotovostjo. Sovražniki fašistovske države se potemtakem ne bodo čudili, če bom postopal z njimi kot s takimi.« Mussolini je tudi izjavil, da je odklonil razne ponudbe s strani Gregorija Nofrija, ki se je vrnil iz Rusije kot protiboljševik in ki je govoril tudi v imenu Turatija. (Turati je po Mussolinijevem govoru to trditev zanikal). »Garjeve ovce ne bodo prišle v moj ovčjak — je nadaljeval Mussolini — še sem zvest svoji taktiki, in iščem nikogar in odklanjam nikogar, temveč zaupam samo lastnim močem. Zato sem tudi hotel v zadnjih dneh, da bi se utrdile vezi s strankami, ki v borbi na narodnem polju lahko ustvarijo z nami dobre odnose za skupno delo. Toda vse to ni bilo storjeno zaradi parlamentarnih načrtov, temveč združitev, enotnosti in pomirjenja dežele.« Gospodarski položaj se zboljšuje RIM, 12. V mesecu januarju so bile v vsej državi ustanovljene 104 anonimne trgovske družbe s skupnim kapitalom 41.701.000 lir, medtem ko je 80 takih družb povišalo svoje kapitalne za 302.264.250 lir. Naložbe so v istem času dosegle svoto 343.965.250 lir, skupni dvigi so iznašali 101.322.250 lir. To zboljšanje trgovskega poslovanja se pripisuje finančni politiki vlade, ki dela za ustalenie ekonomskega ustroja in vzpostavo svobode v trgovini.

Jugoslavija

Prpriprave za konferenco v Rimu BELGRAD, 11. Tekom zadnjih dni eo se zopet nadaljevala konferenca o vprašanju Južne železnice. Sestavljena je jugoslovenska delegacija, ki ima odpotovati te dni na rimsko konferenco, Jugoslavijo

Ivan Mankoč

Tik pred zaključkom lista nam je došla vest, da je umrl v Ljubljani gospod Ivan Mankoč, šef širum znane ugledne tržaške vrhde, z lesom, posestnik, glavni upravitelj slovenske tržaške rodbine in velik narodni dobrotnik. Z globoko žalostjo objavljamo to vest, pridružujmo si, da se jutri dostojno poklonimo spominu blagega pokojnika.

Dnevne vesti

Naš jezik v tržaških cerkvah je »Popolu di Trieste« težko na želodcu. Nepreravno se zaleta, da bi potajil nekaj, kar je: število slovenskih vernikov v tem mestu. Pa tudi ko bi jih ne bilo v sredini mesta, se »Popolo« še vedno peha za izgubljen stvar. Obseg župnije pri sv. Antonu novemu n. pr. zajema širna predmestja Kolonje in Škorklje in sega do tja gori do pod Kontovelj, torej blizu Opčin, kjer živijo naši ljudje, ki so obnem tržaški starosteljenci. To so tisoči slovenskih vernikov. Najvišja človeška pravica vernika je, da more poslušati božjo besedo v jeziku, ki je njemu najprikladnejši. Odrekanje te vrhovne človeške pravice kaže na pomanjkanje ne le pravičnosti, ampak tudi kulture — srca! Značilno za netočnost, s katero razpravlja »Popolo« o tem vprašanju pa je, da je v sobotni številki pisal o škofu Bartolomeju tako, kakor da je ta »vesovo castrose« še vedno tržaški škof! Zaletočaj se v škofjsko kurijo, pripominja namreč: »Tu vidimo, kako pomočnike ima« (škof namreč)! V nedeljskem izdavanju navaja celo imena, ki jim grozi — ricinovo olje! Kaže s prstom na monsignore Kosca, Slavca in Mandiča kot »plevel, ki vegetira v škofjski kuriji in ki ga je treba iztrebiti. Sirota starček Kosce živi le v svojem duhovskem poklicu in se nikjer ne meša — v vsakdanje politično vrvenje. Isto velja o Mandiču. Kanonik Slavca pa je znan in spoštovan v vsej škofiji kot duhovnik naravnost izredno pohelne in mirujoč naravi: propovednik miru in ljubezni! Da bi le bilo dosti takega — »plevela« v cerkveni hierarhiji naše škofije! Kaj pravijo k temu krščanski gosposde okolo »Vite Nuove«? Mari porečejo zopet, kakor so rekli o škofovi izjavi o naših dekletih: da je namreč »Popolo« napisal ta napad le tako mimogrede in v šalili! Če bi hoteli to, bi jim morali reči z vso resnostjo, da se zelo ponižujejo srčno moralne višine in resnično verskega čiščenja, kakor sta kanonika Kosce in Slavca!

O »komunistično-slovenskem komplotu« govori italijanski listi povodom aretacij komunistov. Tudi te dogodke izražajo brezvestno za svojo gonjo proti našemu ljudstvu. Da je tudi med Slovenci ljudi komunističnega mišljenja, to je res. Noben narod ni zavarovan s kitajskim zidom pred raznimi idejami. Drzno in naravnost nepošteno pa je, če se to dejstvo izrablja proti narodni skupnosti, če se hoče slovenstvo istovetiti s komunizmom ter na ta način ščuvati oblastva proti slovenskemu ljudstvu. Saj bi mi z isto pravico in po isti vražji logiki mogli trditi, da je — ker ima tudi komuniste med seboj — tudi italijanski narod komunističen! In bi mogli trditi, da ne govorijo resnice tisti, ki trdijo, da je komunizem v Italiji iztrebljen! Mi ne poznamo vzrokov sedanjih aretacij komunistov, ne vemo če so res in kaj so zagrešili. Vsekako pa so, kar so storili, storili v internacionalnem okvirju, vsled česar je — ponavljamo — naravnost nepošteno, ako se njih dejanjem hoče pripisovati komunistično-slovenski značaj, ako se radi gibanja mednarodnega značaja, pri katerem sodelujejo pripadniki raznih narodov, hoče preganjati slovenski obrambni nacionalizem! Pa saj tudi ti ščuvavji dobro vedo, da naše ljudstvo, kot skupnost, nima nič skupnega s komunizmom in da mu more torej le peklenska zloba nalagati odgovornost in kazen za dogodke komunističnega gibanja. Vendar sumničijo, vendar klevetajo, ker jim nobeno sredstvo ni dovolj grdo in nepošteno, da ne bi ga izrabljali na svoji gonji proti Jugoslovanom v Julijski Krajini. Zato se ne stramujejo tudi za o »komunistično-slovenskem komplotu«! Mi smo vedno krivi, ker smo živi, ker si — ker nam je večje roke in noge — ne damo mašiti tudi ust, ker govorimo o krivicah, ki se nam godijo! Za kazen za to pritiskajo vse naš narodni skupnosti žig »komunizma«! Da li tak način odgovarja praviemu poštenju, o tem naj razmišljajo tisti Italijani, ki imajo smisla za lojalno politično borbo!

Slovenski in nemški jezik na sodnjah. Iz Rima smo dobili vest, da sta se naš poslanec Stanger in nemški poslanec Tinzl pogajala z judiškim ministrom o rabi slovenskega oziroma nemškega jezika na sodnjah. Minister je obljubil, da bo zavezo proučil. Sprememba pri posvetovalnih komisijah za državljanstvo. Tržaška prefektura je še kot prefektura za Julijsko Benetico izdala odlok, s katerim razpušča posvetovalne komisije za italijansko državljanstvo, ustanovljene v smislu čl. 5 kr. odloka-zakona z dne 30. decembra 1920. št. 1890 pri občinah Trst, Gorica in Rovinj. Obnem se ustanavlja tozadevna posve-

tovalna komisija za Trst in tržaško okrožje pri tržaški prefekturi v smislu omenjenega čl. 5. Predsednik te komisije je višesodni svetnik dr. Eduard Tommasini v Trstu; člani komisije so: Emil Fano, Oskar Giurin, odv. tnik comm. Karl Mrach, Jakob Nicolao, Renato Perna, odv. Smerchich. Razen tega je imenovano še šest namestnikov. Odlok odreja obnem, da bosta komisiji ustanovljeni za okrožja Gorico oziroma Pulo izvrševali tudi posele, ki so bili do sedaj v rokah komisij za mesto Gorico oziroma Rovinj. — Beležimo z zadoščenjem imenovanje višesodnega svetnika g. dra. Tommasinija za predsednika omenjene komisije. Od tega uglednega in priznanega sodnika, odličnega jurista, dobrega poznavalca tudi naših razmer in našega jezika si pričakujemo hitrega, točnega in nepristranskega poslovanja te važne komisije.

Posl. Giunta o razvoju juljskega fašizma. »Piccolo« in »Popolo di Trieste« prinašata poročilo o razgovoru, ki ga je imel poslanec Giunta z urednikom lista »Giornale d'Italia«. S poročilom samim se dalje ne bomo bavili. — Vsebuje to, kar smo videli sami od blizu osvetljeno s stališča vprašanja. Le k eni točki poročila ne moremo in ne smemo molčati. Poročilo pravi: Hotel Balkan, »Lavoratore«, Narodni dom, Delavska zbornica so bili požgani in dalje: »Odkrilo se je, da so bili sedež obširne oborožene zarote proti Italiji.« Vseeno je, če se ima pripisovati netočnost, ki vidi v hotelu Balkan in v Narodnem domu dve različni zgradbi, ter trditve, da je bil naš Narodni dom sedež oborožene zarote, rimskemu časnarju ali posl. Giunty samemu. Zavrniti pa moramo to trditve odločno tudi danes, kakor smo jo v juliju 1920 na vse načine, ki so nam bili na razpolago. Kdo je to odkril? Poslanec Giunta, ki je, kakor je sam povedal, sodeloval pri požigu Narodnega doma, gotovo ne; saj tega ne trdi in ni nikoli trdil. Vojaško sodišče, ki je vodilo tozadevno preiskavo, tudi ne tržaška kvestura, ki se je z zavezo pridno bavila, tudi ne. Mari je mogoče odkril to strano zaroto »Piccolo« s svojimi gorastnimi klobasarijami o »società del coltello«, o Slovanski čitalnici itd.? V juliju 1920. smo bili v razumljivem orgazmu in naši tedanji protesti proti tem in sličnim podtikanjem so bili ogorčeni, vseh strastni. Čas pa ima tudi glede nas svoja pravice in naš odgovor je miren, formalen protest: Ni res, kar trditve, gospod Giunta.

VI. oddelek državnega sveta odpravljen. Uradni vestnik (Gazzetta ufficiale) z dne 7. t. m. objavlja odlok št. 165, s katerim se odpravlja VI. oddelek državnega sveta in se razteguje na nove pokrajine zakon in pravilnik o državnem svetu. Odlok bo stopil v veljavo dne 20. marca t. l. Podajamo v naslednjem seznamu oddelek državnega sveta in njihovo področje: I. oddelek: Zadeve notranjega ministrstva, naučnega ter poštnega in brzojavnega ministrstva; II. oddelek: zadeve ministrstva za justico in božičarje, za javna dela, zunanje zadeve, kolonije, pomorski in železniški promet, osvobodene dežele; III. oddelek: zadeve finančnega in zakladnega ter vojnega ministrstva, vojaške podpore ter vojne pokojnine, zadeve tihoče se pomorstva, poljedelstva, industrije in trgovine, del, aprovizacije in potrebe živil; IV. in V. oddelek sta pravosodna. — Gori omenjeni odlok odreja, da bodo prešli posl. VI. oddelek v področje IV. in V. oddeleka, sodnega oblastva ter računskega dvora (Corte dei conti). Poročilo, ki se nanaša na omenjeni odlok, je še precej odkrito in dokazuje potek, na katere bodo naleteli sodniki, sojeni in odvjetniki. Nove dolžbe, četudi v obliki okrožnic in navodil, bodo podučevale tiste, ki bodo imeli posla s to važno judično ustanovo.

Proces Marežancev bo pričel jutri ob 9. uri. Predvideva se, da bo trajal najmanj 10 dni. Natančna doba, koliko bo trajal ni določena z ozirom na obširno gradivo.

Trgovine v Trstu bodo danes, zadnji dan pusta, odprte samo do 13. ure.

Tečaj za italijansko. — Vse one tovariše in tovarišice, kateri so se prijavi pri tov. I. Vlacovichu, obveščam, da se bo tečaj otvoril v četrtek dne 15. t. m. ob 10. uri v prostorih lj. sole v Nabrežji. Ob tej priliki se bo razpravljalo o morebitnih okolištinah in težkočah ter o končni določitvi kraja. — Tajnik o. društva za sez. okraj.

Tečaj za krojenje prirediti. »Žensko dobrodelno udruženje« v Trstu. Poučevala bo diplomirana učiteljica. Opozarjamo na ta tečaj naše okoličanke, ki nimajo čisto prilike se spopolniti v šivanju v tako kratkem času in po tako ugodnih pogojih. Učni prispevek za celi mesec bo znašal le 40 lir. medtem ko stane učnina v sličnih privatnih tečajih štiri do petkrat več. Razen tega je Udruženje pripravljeno znaniti učno pristojbino revnejšim učenkam. Porabite priliko in prijavit se čimprej na »Žensko dobrodelno udruženje«, Trst, centro, casella postale 384.

Zahvala. Vodstvo rojanske slov. šole se iskreno zahvaljuje ugledni »Organizaciji vojnih sirot« za obdarovanje vseh vojnih sirot na šoli s tkanino za obleke in »Marijini družbi« v Trstu za obleke revnim, a pridnim tukajšnjim šolskim deklicam. — Solsko vodstvo.

Društvene vesti

Danes več k Sv. Ivanu v Narodni dom ne plesni venček, ki ga priredi podružnica Solskega društva v korist otroškemu vrtcu. Začetek ob 8. uri zvečer in konec ob petelinjvem petju.

Zveza »Marija dom«. Danes 13. t. m. se po 3. v družinskih prostorih v ulici Risorta št. 3 (za gradom) dr. Krekov: »Turški križ«, igra v 4. dejanjih s petjem. Začetek točno ob 17. uri.

DANES se vrši v dvorani DKD pri Sv. Jakobu ples v korist podružnici »Solskega društva« pri Sv. Jakobu. Začetek ob 8. uri zvečer, konec ob 4. uri zjutraj.

Sušnikova prireditve 18. t. m. Opozarjamo vnovič naše občinstvo na umetniško prireditve, ki se vrši v nedeljo, 18. t. m. v dvorani DKD pri Sv. Jakobu. — Nastopi v prvi pred široko javnostjo izborni baritonist Sušnik. Sodeluje pri tej prireditvi tudi dram. odsek M. D. P. — Sv. Jakob z igro »Maska Satana«.

»Tržaško kolesarsko društvo« bo imelo v četrtek, 15. t. m. sejo ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih. Vljudno so vabjeni, da se seje udeležijo odborniki in odsek, izvoljen na sestanku dne 28. januarja t. l. Člani dobrodošli. Ker so točke dnevnega reda zelo važne, se račun na gotovilo in polnoštevilno udeležbo. — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Ogenj v stanovanju. V nedeljo zj. je začelo nedanoma gori v stanovanju Bartolomea Ferluga na Greti-Serbatolo št. 315. Ogenj so pogasili ognjegašci glavne postaje. Škoda znaša okoli 1000 lir.

Par ur pozneje so bili ognjegašci telefonično pozvani v stanovanje družine Oriandini v ulici Benedetto Marcello št. 2. Ogenj je nastal radi tega, ker so se vnele v dimniku saje.

Ogenj v delavnici. V nedeljo zvečer ob 21.30 so bili ognjegašci pozvani v delavnico mizarja Romea Romco v ulici Enrico Toti, kjer je gorelo več zabojev. Ogenj so pogasili v kratkem času. Škoda znaša 1500 lir.

Aratacija. V nedeljo je bil aretiran neki Secondo Robba, star 28 let, stanujoč na Garibaldijevem tekalšču, ker je na sumu, da se je udeležil ponesrečenega roparskega napada na ljubljanskega trgovca, o katerem smo poročali v nedeljski številki.

Enajst hlebov sira. V nedeljo zvečer so vrli neznanj tatovi v skladišče Ferdinanda Simsica v ulici Manzoni št. 5 ter odnesli 11 hlebov sira v vrednosti 7000 lir.

Zbirka vladnih orožja. Neki policist je aretiral v nedeljo zvečer v ulici Caripson dva meška: Rudolfa Abrama, starega 19 let, brez stalnega bivališča in Filipa Dika, starega 25 let, stanujočega v ulici Domenico Rossotti. Mladeniča sta bila aretirana, ravno ko sta priletela prizadejena iz hiše št. 14 v ulici Caripson, kjer sta hotela bave vredeti v neko stanovanje. Preden sta prišla mladeniča v pest policista, sta vrgla od sebe popolno zbirko vladnega orožja.

Silen požar na bivšem vzročnem semnju pri Sv. Andreju. Včeraj popoldne okoli 4.45 je nezadoma izbruhnil silen požar na bivšem vzročnem semnju pri Sv. Andreju. O tem so bili nemudoma obveščeni ognjegašci glavne postaje. Toda še preden so prihiteli na lice mesta, so že bile — radi silne burje — vse tamošnje barake v plamenu. Ognjegašci in vojniki, ki so pozneje prihiteli na pomoč, so napeli vse moči, da bi lokalizirali ogenj. Toda to se jim ni žalibog posrečilo, kajti silna burja jim je onemogočila vsako nadaljno delo, tako da niso bili v stanu rešiti niti ene barake. Vsega skupaj je zgorelo približno petdeset barak. Vzroki silnega požara so še neznanj. Škoda se ni še cenila. Vendar pa je velika.

Poskušan samomor. V nedeljo zjutraj so pripeljali v mestno bolnišnico zasebnico Alojzijo Massero, staro 21 let. Mladenica si je hotela vzeti življenje radi nesrečne ljubezni. V ta namen je zavzela nekoliko hipermanganata. Njeno stanje ni nevarno.

Pretep v gostilni. Včeraj po noči se je prijavil na rešilni postaji delavec Eduard Werner, star 33 let, stanujoč v ulici Riborgo št. 22. Imel je rano na glavi. Dejal je, da ga je ranil med pretepom v neki gostilni v starem mestu neznan človek. Werner bo okrevl v 4. ali 5. dneh.

Vesti z Goriškega

Spremembe v goriškem fašju. Na mesto dosedanega konzula goriškega fašja inž. Heilanda je imenovan cav. Francisci. Najbrže je to posledica hudih sporov, ki vladajo v goriškem fašju.

Društveni ples G. S. O. V soboto, dne 10. t. m. je priredila »Goriška Slov. Omladina« v okusno z zelenjem in cvetjem ozaljšani dvorani »Trgovskega doma« svoj tradicionalni društveni ples, ki je bil prav dobro obiskan in je v vsakem oziru dobro uspel. Prireditve se je udeležilo mnogo gostov z dežele in tudi Tržačani so bili precej številno zastopani. Ples je otvoril predsednik društva g.

Kozman s prokroviteljico plesa gospo Milico Medvedčekovo. Hvalevredno je, da so prireditelji poskrbeli za zabavo in razvedrilo tudi starejših gospodov in onega življa, ki se ne more spriznati z modernimi plesi. V restavracijskih prostorih je namreč »šramelj« neumorno igral najpokošnejše polke in najnežnejše valčke, kakor da hoče protestirati proti raznim onestopom in fokstromom Sezancev, ki so igrali pri plesu v dvorani. Ni čuda, da je bilo tudi razpoloženje navzočih veselo.

Večina posetiteljev je vztrajala do konca in se je začela razhajati šele proti jutru.

Književnost in umetnost

Ljubljanski Zvon 1. šte. novega letnika je pravkar izšla. Odlikuje se z zelo mnogovrstno vsebino. Dr. I. Glonar je objavil stvarno in zanimivo pisan članek »Lepa knjiga«, v katerem se je lotil pri nas doslej še popolnoma nenadetega vprašanja o zunanjih knjižni opremi. Članek si bo s pridom prečital ne samo vsak tiskar, založnik, stavec, pisatelj, marveč tudi vsi, ki umejo ceniti pomen lepe knjige. —

Vseučiliški profesor Dr. I. Prijatelj nas uvaja v poezijo »Mlade Poljske«. Članek, katerega začetek nam nudi pregled preko evropskih literarnofilozofskih in umetnostnih struj pred simbolizmom in dekadenco, ni za čitatelja samo instruktivnega pomena, temveč mu nudi naravnost umetniški užitek. Z napetostjo pričakujemo nadaljevanja te nadvse zanimive razprave. V »Interview-u« nam je Janko Kralj podal nekaj odgovorov slikarja Fr. Tratnika za časa njegovega bivanja v Florenzi. Ta »Interview« je izredne važnosti za poznavanje notranjega razvoja in stremiljen znanega slovenskega umetnika. Prihujljena slovenska pisateljica Marija Kmetova je pričela objavljati svoj roman »V metezu«. Roman, ki nam v svojem prvem poglavju slika tržaško velikomestno življenje in razdvojenost mlade poročene žene, je pisan v priprostem, naravnem in ljubeznivem realizmu. Romanu bodo zlasti čitateljice Ljubljanskega Zvona gotovo sledile z rastjo zanimanjem. — Ferdo Kozak je priobčil v intinjem jacobenskem slogu pisano zgodbo mlade ljubezni, imenovano »Bela povest«. Miran Jarc pa prvi dve poglavji svoje daljše novele »Črni čarodeji« ki je zajeta naravnost iz vrtnice kaotične sodobnosti. — V pesniškem delu so zastopani Igo Gruden, Alojz Gradnik, R. Peterlin — Petruška in Fr. Albrecht. — V književnih poročilih nam dr. Ferdo Kozak zelo nazorno analizira Cankarjev dramatični prvenec »Romantične duše«, prof. Dr. F. B. z veliko pohvalo govori o literarnem pomembnem Sovretovem prevodu Sofoklejevega Kralja Ojida, univerzitetni profesor Dr. A. Gavazzi pa temperamentno, a povsem upravičeno zavrca vsištvošnično pobarvane trditve Randijeve italijanske knjižice »La Jugoslavija«. Razen tega inajo svoja literarna poročila še M. Jarc, A. D., I. Zorec in Dr. M. A. — V Kroniki naj omenimo predvsem glasbeno poročilo komponista J. M. »Iz koncertne dvorane« v katerem je podana povsem objektivna stvarna in strokovna sodba o najvažnejših glasbenih prireditvah tekoma zadnjega časa v Ljubljani. Kakor nam sporoča uredništvo, se bodo taka poročila redno nadaljevala. Razen bogate vsebine januarske številke moramo se pripomniti, da se letošnji letnik Ljubljanskega Zvona odlikuje z zelo moderno zunanjo opremo. Opozarjamo torej vse zavedne in kulturne Slovence na to najstarejšo slovensko revijo in jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Naročnina znaša za celo leto Din 90.— za inozemstvo Din 105.—

DAROV!

V popolnitev darov v »Eдинosti« št. 18 od 21. l. 23. nam je omeniti, da je oba bloka št. 240 in št. 300 razprodala gdca Lojzka Gruden (županova), katerih izkupiček je bil izročen »Solskemu društvu«.

Za podružnico »Sol. društva« pri Sv. Ivanu so darovali oz. preplačali ostopino: Cok L2, Društvo Emt L 3, Ščuka Iv. L 5, Milič L 4, Vudnal L 1, Dr. K. L 5, Karol Besednjak L 5, Dr. S. L 1, družba jutranjih petelinov nabrala 19 L in 1 drahma; Srebotnjak L 3, H. Pertot L 3, Dr. Pertot L 10, Mahnič L 5, Stojkovič L 2, Požar L 3, Milič L 1, Negode Josip L 3, V. Suban L 5, Družina R. L 15, Martelanc L 5, Dr. V. L 1, Žgur L 1, Jaklič Josip L 2, Kariz Josip L 5, Gulič L 2, Žgur Iv. L 15.

Ob priliki nekega družinskega dogodka nabralo pri omizju pri Sv. Ivanu L 62.10. Gernek A. L 10, Kerševan L 2, Justi Suban L 20, Slava P. L 5, Valjaska 3, G. Schmidt daroval 2 kg cvirkov, A. Jaklič popustil na kuhinjski posodi L 10; vsem darovalcem srčna hvala!

Marijina družba v Šturijah pri Ajdovščini je nabrala med vaščani na bloke št. 383, 384 in 385 L 200.— Vrlim nabiralkam kakor vsem cenj. darovalcem srčna hvala! V spomin pok. učitelja Blaža Sedevečič daruje učiteljsko oseboje v Rojano L 50 za »Organizacijo vojnih sirot«. Srčna hvala! Svetokrižke »Liempe« nabrala na neki svoji zabavi L 25 za »Solsko društvo«.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu. Trst, dne 12. februarja 1923.

ogrskje krona	0.75—0.8250
avstrijske krona	0.0295 0.0326
čehoslovaške krona	61.75—62.25
dinarji	20.50—20.80
lejl.	10.—10.60
marke	0.07—0.08
dolarji	20.85—20.80
francoski franki	128.—128.50
švicarski franki	590.—594.—
angleški funti papirnati	97.25—97.50

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.— Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

ZLATO, srebro kupujem. Krone po L 140. Via Ferriera 16, II., desno.

POZOR! Hiša v Tolminu št. 9, z vodovodom vsako trgovino ali obrt. se proda po ugodni ceni. Natančnejša pojasnila se dobijo istotam. 199

POZOR! Krone, korale, zlato, platina in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bellej Vita, via Madonnina 10, I. 32

ZALOGA DOMAČIH VIN belega vipavca, istrskega refoška in kraškega terana po zmernih cenah. — Postrežba na domu. Priporoča se F. ŠTRANCAR Via Cunicoli 8. 24

POHIŠTVO.

Poročne sobe, slavosko delo, suhe, zafumene od L 1.250 naprej, elegantne kuhinje L 790, železne postelje s kovinastimi mrežami L 165, otroška postelja popolna L 200.

TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10. Resnično znižane cene. Pošiljajte in embalaža za deželo.

LIKVIDACIJA.

Partija šivalnih strojev, novih, Singerjev sistem, s petletnim jamstvom po L 440.— drugi sistem L 350.— Mehanična delavnica Pietro Cervellini Trst, Via Vasari 17. Pošiljajte na deželo. — Posebni popusti za preprodajalce. (35)

Dr. Kaiser-jevo

Pisne karamele

z jelko najboljšje sredstvo proti kašlju, prehlajenju, hripavosti, za odrasle in otroke

ima v zalogi Lekarna v Vipavi Zavitek L 2.— ZAKTEVAJTE JIH POVSOD!

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatič, lisic,

dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 Sprejemajo se pošiljate po pošti.

Jadranska banka v Trstu sporoča tužno vest, da je danes, dne 12. t. m., v sanatoriju v Ljubljani preminul njen soustanovitelj in član njenega upravnega sveta, velezaslužni gospod

Ivan Mankoč

ki je od njene ustanovitve sem požrtvovalno posvečal svoje moči in svoja bogata izkustva v korist zavoda.

TRST, dne 12. februarja 1923.

Krone L 1.67, goldinarji L 4.50

Zlatarna, Trst, Ponte della Fabbra 1 (Piazza Goldoni)

PODLISTEK

OLD SLEWTH:

Tajinstveni kovčeg

Kriminalen roman iz ameriškega življenja. Posvenil Slavomir Josipovič.

»Tako sem mislila; toda zdaj sem popolnoma prepričana, da temu ni bilo tako. Pripovedoval mi je o svojem velikanskem premoženju, katero je bil še spravljen vse v neki kovčeg, označen z mojim imenom. Velel mi je, da naj pošljem kovčeg v New York. To sem tudi storila. Ko sem prišla s pošte domov, sem zagledala nekaj groznega. Za moje očesnosti si je bil moj oče zadal smrtno rano. Hotela sem hiteti na pomoč, česar pa ni dopustil — zakaj zavednost še ni bil izgubil — nego me je prosil, naj tega ne storim za vse na svetu. Potem je še rekel, da se je hotel smrtno raniti ter mi dal še druga določna navodila. Svojo mater naj pošlsem sama, je dejal, in tudi da nikdo ne ve, da jaz še živim ter da tega tudi ne sme nikdo izvedeti, zakaj drugače bi me umorili zaradi moje bogastva.«

»Torej je vaša oče resnično umoril sam?«
»Da.«
»Dobro je, da to vemo. Ali vam je povedal, kak vzrok?«
»Rekel je, da je prišel ob razum. Vedno razmišljanje in tuhtanje ga je pripravilo do tega. Že dolgo, da ga je navdajala misel, da se sam konča.«

»Ali imate oporoko?«
»Da. Dal mi je vse. Oporoko naj pokažem le v slučaju, da najdem svojo mater ali pa ako bi se vse zamotalo v mojo škodo.«
»Zdaj mi pa še povejte, zakaj niste šla po kovčeg?«

»Moje srečanje z vami, me je odvrnilo od tega, in dobro sem se tudi zavedala, da bi me lahko smatrali za morilko mojega očeta. In ako bi bili še celo dobili pri meni kovčeg, bilo to lahko postalo za mene usodopolno. Zato sem odločila, da pustim kovčeg tam vsaj en teden. Ko sem potem prišla ponj, ga ni bilo več. Nekdo ga je bil že odnesel. Hotela sem odgovoriti na objavo, pa zadržal me je zopet neki dogodek.«

»Vaše snitje s zastrto damo«
Deklica ga je začudeno pogledala.
»Na to sem naletel slučajno,« je dostavil Manfred v pojasnilo in povedal, kako se je bilo to dogodilo.

Komaj je bil dokončan svoje pripovedovanje je že nekdo potrkal na vrata in gospa, od katere je bila gospiica Silver najela sobo, je vstopila z izjavo, da želi vrniti neka dama z gospiico Silver.

»Imena ni povedala nikakega,« je dejala gospa.
»Vprašala je le po mladi dami, ki stanuje tu.«
»Pojdite,« je rekel detektiv hitro in odločno gospiico Silver, »osebo odpravim sam.« Recite ji, naj vstopi,« je dejal obrniti se v gospodinj. Takoi na to je vstopila ženska, katero je bil

Manfred pred kratkim videl skupaj s Saudersom. Zavzela se je, ko je zagledala pred seboj možkega.

»No, gospiica,« je spregovoril naš junak z zaupnim glasom: »Saj ste že tukaj, pridite kar bliže, orodje imate pri sebi?«

»Kdo ste vi in kaj menite?« je velela oseba začudeno.

»Hoteli ste posetiti gospiico Silver. Hoteli ste jo umoriti, da bi dobila premoženje Lucy? Sauders bi se potem poročil z Lucy in potlej hočete vi umoriti Lucy in končno bi se vi poročili s Saudersom! Ali se ni tako glasilo?«

Pri teh besedah je pristopil tikoma k prestrašeni ženski, odgnal njen pajčolan in zrl v njeno mrtvaško blede obličje.

»Kdo ste vi?« je komaj ališno dihnila oseba.

»To je tu brez pomena,« je odgovoril detektiv, in vidite, da vem vse. Dajte si dopovedati le to-le: Ako bosta vi in Sauders jutri še na ozemlju Združenih držav, vas dam prijeto takoj! Ali me razumete?«

»Vi ste detektiv,« je jecjala ženska komaj slišno.
»Tako je. Oba vaju imam v past! Opozarjam vas! Kaj mislite storiti?«
»Zapustiti Ameriko.«
»Najboljše storite. Poberi se takoj od tu in vzemi s seboj tudi Saudersa, kateri naj te potem le vzame, če hoče.«
Ženska jo je kar popihala in pol ure potem, je stopil detektiv v svojo hišo.

Dalje.